

ENERGINET

Energinet
Tonne Kjærvej 65
DK-7000 Fredericia

+45 70 10 22 44
info@energinet.dk
CVR-nr. 28 98 06 71

REFERAT

REFERAT AF MØDE I ELMARKEDETS ADVISORY BOARD DEN 6. NOVEMBER 2020

Dato:
13. november 2020

Forfatter:
LKB/LKB

Tid: Fredag den 6. november 2020 kl. 12:00-15:00

Sted: Online via Microsoft Teams

Deltagere:

Gregers Pedersen, Klima-, Energi-, Forsyningsministeriet
Lars Nielsen, Energistyrelsen
Kristine van het Erve Grunnet, Dansk Energi
Ulrik Stridbæk, Ørsted (Repræsentant for Dansk Energis Produktionsforum)
Kim Behnke, Dansk Fjernvarme
Troels Ranis, Dansk Industri
Jan Serup Hylleberg, Wind Denmark
Anders Houmøller, Foreningen af Slutbrugere af Energi (FSE)
Mads Lyndrup, Forsyningstilsynet
Jette Miller, De Frie Energiselskaber

Johannes Bruun, Energinet
Signe Horn Rosted, Energinet
Kia Marie Jerichau, Energinet
Line Kamp Bräuner, Energinet

Afbud:

Lars Aagaard, Dansk Energi
Astrid Rathe, Klima-, Energi-, og Forsyningsministeriet

Dagsorden:

12:00	Ankomst og velkomst	Signe Horn Rosted
12:10	Elmarkedsorienteringen	Signe Horn Rosted
12:20	Gode Rammer for en markedsdrevet grøn omstilling og integration af store mængder VE	Margrethe Langhoff Thuesen
12:40	Samplacering af VE-produktion og nyt elforbrug	Henrik Thomsen
13:10	Energinets tarifmodel	David Hartz
13:40	Pause	
14:00	Elsystemet den 15. september 2020	Asger Grønlund Arnklit Kia Marie Jerichau
14:55	Afslutning	Signe Horn Rosted

Elmarkedsorienteringen:

Der er primært foretaget ændringer på systemydelsesmarkederne.

Forsyningstilsynet informerer om, at de nordiske regulatorer har givet guidance om sammenhængen mellem flow-based kapacitetsberegningen og det nordiske aFRR kapacitetsmarked. TSO'erne skal sikre tilpas kvalitet i de fremtidige kapacitetsberegninger, før det nordiske aFRR kapacitetsmarked kan gå i drift. TSO'ernes bedste bud er, at det nordiske aFRR kapacitetsmarked tidligst går i drift i Q4 2021.

Gode rammer for en markedsdrevet grøn omstilling og integration af store mængder VE

*Under temaet for **VE på markedsvilkår** gav Energinet et indblik i Energinets arbejde i forbindelse med at skabe gode rammer for en markedsdrevet grøn omstilling og indpasning af store mængder VE i elsystemet. Perspektivet dannede rammen for drøftelsen i Elmarkedets Advisory Board om samplacering af VE-produktion og nyt forbrug, og det aktuelle arbejde med udvikling af Energinets tarifmodel.*

Arbejdet handler om, hvordan Energinet kan understøtte en markedsdrevet grøn omstilling og sikre integration af store mængder vedvarende energi, så det bliver så omkostningseffektivt som muligt.

Målet er at etablere rammer, der medfører, at systemet i videst muligt omfang kan rumme de stigende mængder VE, således at elsystemet alene skal udbygges i tilstrækkeligt og nødvendigt omfang.

VE på markedsvilkår skaber behov for tilpasning af de rammer, vi skal planlægge udbygningen af elnettet under.

Wind Denmark kommenterer, at der ikke er nogen, der placerer sig bevidst uhensigtsmæssigt i nettet – de placerer sig der, hvor man kan få tilladelse til det og der, hvor der er vind. Det er mere en planlægningsudfordring end det er en placeringsudfordring.

Dansk Fjernvarme kommenterer, at kortet over VE-projekter kunne blive endnu mere interessant, hvis man også indtegnede nyt stort forbrug. Fx elkedler og varmepumper i fjernvarmen eller store brintanlæg. Det ville synliggøre potentialet.

Forbruget på transmissionsnettet udgjorde i 2018 ca. 1,5% af det samlede danske forbrug.

FSE kommenterer, at problemet er selvskabt ved ikke at lave lokale markeder, dvs. ikke lave de nødvendige budzoner, fordi det kunstigt tvinges igennem, at markedspriserne skal være den samme i store geografiske områder. Når der planlægges store projekter på fx Lolland, er det fordi, det ikke er synligt, at værdien af strøm der ikke har samme værdi som strøm leveret til lokalnettet i København. Uden spotpriser, der afspejler den lokale værdi af at producere eller forbruge strøm, vil elforbrugerne komme til at betale for basalt set overflødige, milliard-dyre forstærkninger af elnettet.

Dansk Industri kommenterer, at vi skal minde os selv om, at vi ser ind i en meget stor efterspørgsel efter strøm, og her er fokus på lokal efterspørgsel ikke vejen frem, hvis vi skal lykkes med elektrificeringen.

Analyserne i Energinets planarbejde viser, at uanset hvilke scenarier vi kigger ind i, så er der behov for at udbygge elnettet. Der er forskel på, hvornår behovene opstår og hvor store de er. Planarbejdet skal kommunikere, at vi ikke kan komme i mål med den grønne omstilling uden at bygge net.

Wind Denmark kommenterer, at man er nødt til at gøre opmærksom på, at den udvikling, der kommer i elforbruget, medfører forandringer i landskabet og på elforsyningen.

Den fremtid vi ser ind i, er anderledes end den regulering vi arbejder under. VE-produktion bliver dimensionerende for elnettet. Disse forhold gør, at de rammer vi har i dag ikke nødvendigvis peger i den rigtige retning ift. at sikre de samfundsøkonomisk optimale løsninger.

Samplacering af VE-produktion og nyt forbrug

Energinet ønsker helt overordnet set en samfundsøkonomisk grøn omstilling.

Energinet kom med bud på en samling af virkemidler, der på forskellig vis kan gøre det attraktivt, at forbrug og produktion placerer sig i nærheden af hinanden, hvilket vil kunne bidrage til at sikre en omkostningseffektiv indpasningen af den vedvarende energi fx som følge af reduceret netudbygning.

Dansk Fjernvarme kvitterer for, at der er fokus på afsætning af overskudsvarme.

Wind Denmark kommenterer, at der er nogle uhensigtsmæssigheder i elforsyningsloven, der besværliggør en udvidet egenproducentmodel.

Dansk Energis Produktionsforum roser Energinets fokus på de virkemidler, der kan sikre en omkostningseffektiv indpasning af nyt forbrug og produktion. Dette vil kunne sætte en ramme for Europa. Der er ingen af vores aktiviteter, der er relevante, hvis ikke forbruget er der.

Under den nuværende regulering kan der være virkemidler, som ikke kan understøtte samplacering af VE-produktion og nyt elforbrug. Derfor undersøger Energinet også, hvilke ændringer der i højere grad vil understøtte denne samplacering

Dansk Energi støtter op om ordet 'samplacering', da det understreger, at der er langt flere ting, der skal findes løsninger på. Hvis det skal være en omkostningsægte model, er det vigtigt at en

rabat for en placering skal afspejle sig i betalingen, til dem der rent faktisk placerer sig (producent/forbruger).

Tariffer

Energinet introducerede kommende ændringer i tarifdesignet samt yderligere fokusområder for kommende analyser af yderligere ændringer.

Dansk Fjernvarme kommenterer, at belastningen på nettet ikke har noget at gøre med tidspunktet, men med belastningen. Derfor er tidsdifferentierede tariffer ikke det rigtige ord – det burde være ”belastningsdifferentierede tariffer.

Energinet og DSO’erne arbejder for at udvikle den fælles tarifmodel og det forventes, at der kan sendes metodeudkast for en revideret nettarif i høring i 2021. Det vil vedrøre overgang til en TSO-DSO-model for tarifiering af nettariiffen, samt anvendelse af kapacitetsbetaling og tidsdifferentierede (belastningsdifferentierede) tariffer.

Dansk Energi udtrykker bekymring for egenproducent-modellerne som en brugbar løsning og opfordrede til at det mere generelt undersøges, hvordan tarifstrukturer kan understøtte mere samplacering.

TSO og DSO arbejder allerede tæt sammen og det er afgørende at sikre konsistens i det, der skal implementeres.

15. september 2020:

*Den 15. september 2020 blev **elsystemet balanceret helt på kanten**. Energinet gav Elmarkedets Advisory Board et indblik i, hvordan markeds- og forsyningssituationen d. 15. september 2020 samt de opfølgende analyser og mulige tiltag, som hændelsen har givet anledning til.*

Energinet orienterede Elmarkedets Advisory Board om en markeds- og systemmæssige hændelse i elsystemet den 15. september 2020, hvor Energinet måtte varsle forbrugsafkobling. Energinet ønskede på denne baggrund en drøftelse af, hvilke markedsdesignmæssige muligheder, der er for at reducere risikoen for lignende hændelser i fremtiden.

Dansk Fjernvarme kommenterer, at det forhold, at der kommer enkelte hændelser, ikke er nok til, at kraftvarmeressourcer er klar.

Wind Denmark kommenterer, at der intet unormalt er ved disse prisudsving, der er bare langt imellem. Der kan kun være en besked: og det er, at en sådan problemstilling skal tages med konkurrencemyndighederne.

Energinet orienterede om, at der arbejdes med harmonisering af ubalancepriser og ubalanceregimer, da dette er afgørende for sikre, at ubalancerne ikke driver samme sted hen.

FSE kommenterer, at der er tale om arbitrage mellem danske og engelske ubalancepriser og så længe der ikke er harmonisering af ubalanceprisen, så vil dette ske igen. Indtil vi har en harmonisering af prissætning af ubalancer, mener FSE, at Energinet må indsætte en form for blokering i systemet for grænseoverskridende elhandel, der sikrer mod, vi i Danmark må udkoble

forbrug alene, fordi der endnu ikke er en europæisk harmonisering af prissætningen af ubalancer. Dette vil svare til den blokering, der oprindeligt var i markedskoblingssoftwaren. Den blokering var nødvendig for at sikre mod uhensigtsmæssige flow Danmark-Tyskland, dengang vi ikke havde fælles maksimums- og minimumspriser for spotmarkederne.

Dansk Fjernvarme kommenterer, at hvis man kigger på, hvor meget forbruget faldt i timen, så er det bemærkelsesværdigt, at forbruget ikke falder mere, selvom vi har spotpriser, der ligger og svinger mellem 1100 og 1400 DKK/MWh.